

10087

P R E S - S E R V I S

NOVINSKO-IZDAVAČKO PREDUZEĆE SAVEZA
NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION
OF YUGOSLAV JOURNALISTS
BEOGRAD — Knez Mihailova 2/X — Pošt. fak 842
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account 608-1-251-1

SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICEIsečak iz lista
Newspaper cuttingТРУДБЕНИИ
СКОПЈЕ

бр. 27, стр. 8

28. VI. 1969

Во ателјето на Петар Хаџи Бошков

ЧЕЛИКОТ И НЕГОВИТЕ УМЕТНИЧКИ ОБЛИЦИ

Околу нас фигури во нај различни облици изработени од челик. На работната маса од скулпторот Петар Хаџи Бошков, стои последниот негов проект за споменикот „26 јули“, за кој тој доби една од третите награди.

Работам, исклучиво во метал, ни вели Петар Хаџи Бошков. А овој проект продолжува тој, за споменикот „26 јули“, заради неговата големина (10 метри во должина и 3 метри во висина), а се држи само на три точки, бараше да биде работен во челик.

Во таа, перфорирана челична маса се здружени моментот на стравичност, животот и оптимизмот. Од трговскиот дел на градот луѓето преку споменикот ќе имаат можност да влезат во еден свечен дел, каде ќе го доживеат стравичното и животно убавото. Овој дел дополнет со зеленило, плочници, клупи за одмор ќе биде катче за одмор, а ќе биде погоден и за одржување на разни свечености, јавни средби, собири и изложби.

Се интересираме за почетците. Како дојдовте до гоа вашите фигури да никнат од челикот? Во почетокот беше сосема поинаку. Се почна од една силна желба за пластично изразување. Одењето на Академијата во Љубљана за мене значеше едно потемелно стекнување на образование за пластичната скулптура и изразување на мислата преку добро извежбаниот занает. Во моите почетоци се чувствувавше влијание на египетската уметност и нејзините едноставни линии.

Мојот престој во Англија и средбата со англискиот скулптор Хенри Мур направи дотогашните едно-

ставни чисти форми да бидат скршени. Хенри Мур беше пресуден за моето навлегување во една комплицирана интелектуалност. Пред мене се отвори друг пат на скулптурално изразување. Дотогаш работев во бетон, дрво и гипс, а скршените отворени форми ме натераа да се определам за челикот. Така мојот пат до челикот се движеше од затворена форма, преку отворена форма, која ќе се разлисти и ќе ги поприми ритмовите на современиот живот.

По земјотресот настапија цела низа скулптурни дела, кои беа изложени во Музејот на современата уметност во Скопје. Во нив беше присутен моментот на стравичност, скршените форми асоцираа урнатини.

Скулптурата во мојот развиток зема еден нов тек по одењето во Америка 1965-1966 година, и ги поприма ритмовите и вибрациите и осцилациите на современиот живот. На современиот живот во Америка не може да одолее да не поприми нешто од него, ни еден архитект кој пристигнува во оваа земја. Искуството кое го стекнав во Америка е големо. Она што може да се види во неа за архитектурата е големо. И можеби оттаму доаѓа многу наши архитекти кои биле во оваа земја да си префрлаат па недостигот на оригиналност во идејата во однос на она што е постигнато во Америка. Но, во однос на скулптурата не е така. Кај младите уметници постојано е присутна стремежот за оригиналност. Нашите архитекти се премногу ограничени од страна на инвеститорите во изразувањето на мислата. А ние имаме архитекти кои насто-

јуваат и можат да дадат многу ново и оригинално.

Оттука и големите пропусти кои се прават во архитектонското и урбанистичкото решавање на Скопје. Во обликувањето на Скопје, град кој одново се гради, треба да се обрне внимание и на естетското обликување. Се гради Градскиот ѕид, се подигаат кули, се прават улици, а не постои решение за естетското обликување на градот. Каде ќе има некоја скулптура, каде ќе биде поставен некој водоскок, мозаик и други поединости кои го оживуваат градот. А вака постои опасност градот да остане недоволно обликуван. Искуствата кои ги даваат Мексико и Бразил на тоа поле се големи. Ние имаме добра основа за развивање на оригиналноста. Нашиот народен фолклор е непресушен извор кој постојано треба да се негува.

Петар Хаџи Бошков ни зборува и за неговите моментни работи. — Двете скулптори на кои работам имаат барем во основата многу заедничко со оваа за споменикот „26 јули“. Едната од нив ја работам по порачка на Железарницата и ќе биде поставена во Сплит или Риека. Работена е во челик, со што се репрезентира материјалот на инвеститорот, а облиците ја репрезентираат македонската скулптура. Другата скулптура ќе биде споменикот Климент Охридски, работен во камен кој ќе ја претставува личноста на Климент Охридски и неговата мисла. Овој споменик ќе биде поставен пред новата зграда на Универзитетската народна библиотека „Климент Охридски“.

Мирјана ВАСИЛЕВСКА